

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Tempus pro legibus, num. 8.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

1 c. si diligenter, c. cum verbis. cap. ad consuetudinem requiritur præscriptio decem annorum, ita ut si per decem annos, illæ per desuetudinem non servatae fuerint, in posterum non nō obligent. Ratio est, quia leges, cum sint perpetuae, æquiparantur bonis stabili bus, modo notes quatuor.

6. Idem adversus civitates, idem adversus principem, in bonis coronæ, m qualia sunt oppida, Regna, & similia; nam in ceteris bonis perinde se habet princeps, atque privatus nō quilibet. Contra alias Ecclesiæ, Monasteria, loca pia, sufficit quadraginta annorum intervallum, nisi ex privilegio p concessum sit, annos esse sexaginta computandos.

m facit l. ut inter. de præscript. C. de sacro sanctis Eccl. juncto Mol. l. c. d. 74. 9. Quarta conclusio. n ibidem. o c. illud. c. quia de præscr. p in Comp. Privil. Soc. Iesu. V. præscriptio. & alibi.

7. Denique adverte primò, contra pupillum, quamdiu est in aetate pupillari, numquam aliquid, sive mobile, & sive immobile præscribi; contra minores vero, id est, non attingentes 25. annum expletum, semper requiri annos triginta. r secundò, ob libertatis favorem, nullo eam tempore præscribi. s tertio, contra vacantem Ecclesiam, cum legitimus tunc defit defensor, præscriptionem non surrere; unde illud viduatæ sedis tempus, erit de præscriptionis spatio subducendum. t

q l. sicut in rem. C. de præscript. 3. annorum, r l. ultima, C. in quibus causis in integrum restitutio necessaria non est. s l. fi. C. de longi temp. præscript. qua pro libertate. t c. de quarta, de præscr. & gloss. ib.

Tempus pro legibus &c.

8. Adversus legem, vel legitimam

consuetudinem requiritur præscriptio decem annorum, ita ut si per decem annos, illæ per desuetudinem non servatae fuerint, in posterum non nō obligent. Ratio est, quia leges, cum sint perpetuae, æquiparantur bonis stabili bus, modo notes quatuor.

u l. Cafr. t. v. tr. 3. d. 3. p. 2. §. 2.

9. Primò, id intelligendum tum de legibus civilibus, tum ecclesiasticis; quia cum lex sit lata in bonum subditorum, & non in bonum personæ particularis, principis, vel Pontificis, ea se habet, ut bonum peculiare, ad quod præscribendum satis est decennium.

10. Secundò, nunquam necessarium esse decursum annorum viginti, ut pro rebus temporalibus requiratur inter absentes, quia & lex, & subditi semper sunt præsentes.

11. Tertiò, sive prædictæ leges non fuerint observata bona fide, sive mala, cas semper præscribi a per dictum tempus. Ratio est, quia fecus, vix umquam lex præscriberetur: nam cum mala fide numquam currat præscriptio, & ex alia parte sæpissime leges mala fide non observantur. Accedit, quod cum lex præscriptionis sit lata propter bonum subditorum, merito ipso usu communiter receperum est, ut præscriptio quidem rerum temporalium non currat ex mala fide, quia sic subditi privarentur res sua, ex malitia alterius; præscriptio autem legis currat etiam cum mala, quia si per longum tempus non fuit lex observata, præsumendus est benignus legislator nolle laqueos iniijcere subditis, & eos cogere ad illam observandam.

a. C. 4.

a Castrop. &c. Siarcz. contra Lef. 4-
pud De Lugo ib. n. 96.

Atque haec, quæ sunt omnibus obvia,
compendio dixisse sufficiat.

c Cov. Reg. Posseffor. p. 2. §. 10. nn. 9.

Mol. d. 70. De Lugo t. 1. de just. d. 7. sec.

b Dicast. l. 2. de just. tr. 1. d. 1. d. 12.
a nn. 249.

12. Quartò, nos hic non loqui de
lege numquam observata; haec enim
ipso initio non obligat, quia nondum
est acceptata, quam acceptationem esse
necessariam ad quacumque legena ci-
vilem docetur communiter, & proba-
biliter multi docent, ad Ecclesiasticam.
An vero primi, qui non acceptant le-
gem, peccent, & similia, vide apud
Castrop. t. 1. tr. 3. d. 1. p. 13. Rursus
nec loqui de lege, quæ non observa-
tur, cum tacita, vel expressa voluntate
Principis, ut cum ipse fecit, & urgere
observationem non curat, tunc enim
lex non obligat, b quia Princeps ta-
cè censetur eam revocare: id quod
intra paucos annos sit, imo mensis vel
dies, quando scilicet prudenter præsu-
mitur dictus tacitus consensus Regis,
vel eorum, ad quos pertinet, v. g. Pro-
regis, supremorum Officialium &c.
loquimur igitur de vera præscriptio-
ne, quæ est sine consensu ejus legisla-
toris, contra quem currit.

b Castrop. t. 1. tr. 3. d. 1. p. 13. nn.
10.

13. De præscriptione, quoad bene-
ficia triennali spatio possessa, quoad
jus patronatus, quoad actiones, debi-
ta, & pleraque alia hoc pertinentia,
vide fuse apud Doctores: c & Delu-
go d quidem disputat item de tem-
pore, quo præscribuntur delicta ad ef-
fectum, ut delinquens non possit am-
plius accusari; sive quoad actionem
civilem, qua damnum passus recu-
peret suum; sive quoad poenam sta-
tutam à lege, ad quam quis damnari
debeat: quem locum satis sit innuisse.

§. II.

Selecta de præscriptione.

An jure præscriptionis in foro conscientie
quis gandeas in Regno Sicilie?

TItius Panormi pingue latifun-
dium possedit duodecim an-
nos, cum titulo & bona fide:
nunc sine ulla hæfitatione, pro certo
noscit, ejusmodi prædium ad Cajum
concivem pertinere: quaritur, an Ti-
tius prædium restituere ex se debeat
Cajo, quandoquidem hic rei nescius,
prædium illud, neque in judicio, nec
extra judicium repetit?

2. Si ejusmodi questio verteretur
in locis, ubi servatur jus commune,
quo ad præscriptionem, nimis esset ex-
ploratum, Titio nullam esse restituendi
obligationem imponendam, quia,
ut modo a diximus, inter præsentes
ad præscribenda stabilia, sufficit, etiam
in conscientia, possessio bona fidei de-
cem annorum: verum quia in Reg-
no Siciliæ jus hoc præscriptionis non
admittitur in Regia Curia; quare si
prædictus Titius in judicium vocare-
tur à Cajo, cogeretur per judices, ipsi
reddere prædium, ideo molesta est dif-
ficultas, an etiam in foro interno co-
gendus sit, in præsenti casu, Titius ex
se Cajo prædium restituere?

a modo §. 1. n. 4.

3. Vo-

